

Biuro Rady Miejskiej
WPŁYNEŁO

Data 14.03.'23

Podpis MKS

Załącznik nr 5 do protokołu

Nr LXIV/23 z dn. 27.03.'23

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława za 2022 rok
oraz potrzeby w tym zakresie**

z up. Burmistrza
I ZASTĘPCA BURMISTRZA

Dorota Kamińska
Dorota Kamińska

Iława, 2023

BURMISTRZ
MIASTA IŁAWY

Dawid Kopaczewski
Dawid Kopaczewski

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomaganie rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rada Miejska w Iławie w dniu 20 grudnia 2021 roku podjęła uchwałę nr XLII/465/21 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2022 – 2024. Rada Miejska w Iławie wyznaczyła Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin (uchwała nr XXV/258/12 z dnia 29 sierpnia 2012).

Program wspierania rodziny ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, jak również podjęcie działań osłonowych zapobiegających izolacji i marginalizacji, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodzin po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2022 – 2024 skierowany jest do rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, zwłaszcza doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz problemów w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami są także rodziny przeżywające sytuacje kryzysowe wynikające z problemów rodziców (konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przestępczość), rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka, małeletnie matki.

Główny cel Programu:

„Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin zamieszkujących teren Gminy Miejskiej Iława”

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.
- Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin i dzieci.

Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przy wsparciu:

- Urzędu Miasta w Iławie,
- Ośrodka Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Iławskiego Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji,
- Iławskiego Centrum Kultury,
- Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji – Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Iławie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówek oświatowych,
- innych instytucji oraz organizacji pozarządowych, w ramach których prowadzone są różne formy pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy 1

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się kompleksowe wsparcie przez działania wielu instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację– grupy wsparcia, grupy samopomocowe	Liczba spotkań (szt.)	549
		Liczba grup wsparcia (szt.)	14
2.	Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba rodzin wspieranych (szt.)	32
3.	Promowanie rodzinnej integracji	Liczba imprez/spotkań integracyjnych (szt.)	362
4.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (szt.)	13
		Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka (szt.)	4
		Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (szt.)	8

Działanie 1: *Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe*

Przedszkola Miejskie:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 5
- Liczba spotkań – 171

Były to spotkania:

- cykliczne i bieżące dotyczące indywidualnego wsparcia rozwoju dziecka,
- „Bajki o emocjach” – dla rodziców dzieci 6-letnich,
- „Dziecko z autyzmem”,
- „Dziecko z niedostuchem”,
- "Dziecko z afazją”.

Szkoły Podstawowe:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 6
- Liczba spotkań – 128

Były to spotkania:

- indywidualne i grupowe,
- grupy wsparcia dla rodziców w ramach projektu „Przystań wspiera ławskie rodziny”,
- zespoły przedmiotowe,
- zespół wychowawczy,
- zespoły do wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie:

- Liczba grup samopomocowych – 3
- Liczba spotkań grup samopomocowych – 250 spotkań

Działanie 2: *Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.*

Najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest jego rodzina biologiczna. Dlatego, gdy rodzina przeżywa trudności, jest w różnorodny i długotrwały sposób wspierana. Droga wsparcia rodziny, która ma trudności w prawidłowej opiece nad dzieckiem przebiega od diagnozy problemów, poprzez ustalenie z rodziną planu ich rozwiązania i jego realizację, do ponownej oceny sytuacji tej rodziny. Jeżeli rodzice są zmotywowani do dokonania zmian w życiu swoim i rodziny, proces ten będzie, przy pomocy pracowników socjalnych i asystentów rodziny we współpracy z psychologami, terapeutami, prowadził do znaczącej poprawy funkcjonowania rodziny. W sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, pracownik socjalny nadal kontynuuje pracę z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. Asystent rodziny i pracownik socjalny wspólnie z członkami rodziny ustalają plan pracy z rodziną i dokonują oceny sytuacji rodziny. Analizują czy dziecko, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej może powrócić do rodziny biologicznej. W przypadku gdy

przebywa w domu rodzinnym, czy zachodzi konieczność umieszczenia go w pieczy zastępczej.

W roku 2022 pracownicy socjalni objęli swoim wsparciem i pracą socjalną **32 rodziny**, w których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez rodzinę biologiczną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej:

- kontakty z dzieckiem,
- współpraca z asystentami rodziny,
- współpraca z pracownikiem socjalnym,
- spotkania z terapeutami,
- podjęcie leczenia odwykowego,
- starania o polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych,
- pomoc finansowa,
- podjęcie zatrudnienia.

W roku 2022 jedno dziecko przebywające w pieczy zastępczej powróciło do rodziny biologicznej.

Działanie 3: Promowanie rodzinnej integracji.

Integracja w rodzinie jest ważnym elementem zacieśniającym więzi jej poszczególnych członków. Powoduje, że rodzina staje się silna, a tym samym funkcjonująca prawidłowo.

W ramach działalności na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży realizowano w 2022 roku następujące formy wsparcia:

Ławskie Centrum Kultury zorganizowało 15 imprez/spotkań promujących rodzinną integrację. Wzięło w nich udział około 4.000 osób, w tym około 2.000 dzieci i młodzieży.

Były to m.in. takie imprezy jak:

- cykl działań „Ferie z Ławskim Centrum Kultury”,
- cykl działań związanych z Finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Majówka 2022 w Ławie,
- cykl działań „Noc Muzeów”,
- Dzień Dziecka z ICK – koncert zespołu „Arka Noego”, seanse filmowe,
- Legendy Motoryzacji,
- Piknik Rodzinny – animacje, warsztaty,
- Dni Ławy – koncerty gwiazd, animacje, foodtrack,
- Retro-potańcówka pod chmurką,
- III edycja Soundlake – koncerty gwiazd, strefa animacji dla dzieci,
- Szanty nad Jeziorakiem,
- Piknik Rodzinny na Osiedlu Podleśnym, animacje, strefa chillout,
- Rock nad Jeziorakiem, koncerty gwiazd,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Sylwester z Ławskim Centrum Kultury.

Iławskie Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji zorganizowało 6 imprez, w których wzięło udział około 960 osób, w tym około 270 dzieci i młodzieży:

- Letni kurs samoobrony z ICSTiR dla kobiet,
- Półmaraton Iławski LA RIVE im. A. Gierszewskiego, w tym akcja dla dzieci „Ja też lubię biegać”,
- Milko Mazury MTB – Wyścig Pięciu Jezior,
- Spływ Kajakowy,
- Pomarańczowy Rajd Rowerowy,
- Letni Spacer z Przyrodnikiem.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała 145 spotkań dla rodzin. Były to:

- Klub Mam i Malucha (warsztaty dla rodziców z dziećmi),
- Czytanie pod Wierzbą,
- Gra Miejska „Robobiblioteka w terenie”,
- Narodowe Czytanie,
- Noc Muzeów,
- Noc Bibliotek,
- Warsztaty Pisarskie,
- Zajęcia z grami planszowymi,
- Mikołajki w bibliotece,
- Konwersacje w j. polskim nie tylko dla obcokrajowców,
- Kaligrafia,
- Arteterapia,
- Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci,
- Światowy Dzień Książki,
- Salonik Poetycki.

Przedszkola zorganizowały łącznie 62 imprezy i spotkania integracyjne. Były to:

- Dni Rodziny,
- zakończenie roku szkolnego,
- piknik rodzinny,
- pasowanie na przedszkolaka,
- Święto Ziemniaka,
- Dzień Babci i Dziadka,
- festyn rodzinny,
- Dzień Mamy i Taty,
- Wielka sprawa – nasza sprawa”,
- Jasełka, spotkania świąteczne,
- karnawał,
- wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci,
- bezpieczeństwo w Internecie.
- festiwal na zakończenie roku szkolnego,
- Konkurs rodzinny – wspólne wykonanie lampionów,
- warsztaty z rodzinami w grupach 3-latków, 4-latków i 5-latków.

Szkoły podstawowe zorganizowały łącznie 34 imprezy i spotkania integracyjne. Były to:

- warsztaty z rodzicami – domki dla ptaków,
- warsztaty pieczenia bułek – piekarnia Zapach Chleba,
- wyjścia do kina, na kręgle, na lodowisko,
- zbiórka makulatury,
- szlachetna paczka,
- festyny rodzinne,
- nocne spotkania,
- warsztaty świąteczne,
- warsztaty krawieckie,
- pikniki integracyjne,
- ślubowanie klas I,
- bal klas VIII,
- Dzień Babci i Dziadka,
- dzień Matki,
- Festyn Historyczny,
- Jasełka,
- Solidarni z Ukrainą,
- Dzień kolorowej skarpetki – obchody Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa,
- szkoła na niebiesko – obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu,
- rodzinne warsztaty ogrodnicze,
- Jesienne, integracyjne spotkanie rodziców dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju,
- I Ty możesz podarować dzieciom radość – zbiórka gier i zabawek przeprowadzona dla dzieci leczonych onkologicznie w szpitalu w Olsztynie,
- wigilie klasowe z udziałem rodziców uczniów.

Świetlica Środowiskowa MOPSIK zorganizowała 6 imprez i spotkań integracyjnych:

- zabawa walentynkowa,
- bal karnawałowy,
- Dzień Babci i Dziadka,
- Dzień Matki i Ojca,
- zabawa halloweenowa
- Jasełka.

Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA zorganizował 93 spotkania/imprezy integracyjne.

Były to między innymi:

- spotkania w Klubie Seniora,
- spotkania zespołu śpiewającego „Integracja”
- spotkania z Iławskim Klubem Amazonki,
- integracyjne spotkania kulturalne.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną zorganizowało piknik integracyjny dla uczestników Zespołu Rehabilitacyjno – Terapeutycznego i ich rodzin.

Działanie 4: Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w drugim roku – 30%,
- w trzecim roku i następnych latach – 50%.

Do wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Pieczą zastępczą zapewnia:

1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;

2) przygotowanie dziecka do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

- zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- **rodzinnej** (rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka),
- **instytucjonalnej** (placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. domy dziecka, domy dla dzieci).

Organizatorem pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie.

W 2022 r. liczba dzieci z terenu miasta Iławy przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 107, w tym:

- przebywających w rodzinach zastępczych - 74 dzieci,
- przebywających w rodzinnych domach dziecka – 22 dzieci,
- przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 11 dzieci.

W roku 2022 umieszczono 25 dzieci w pieczy zastępczej, w tym:

- w rodzinach zastępczych - 13 dzieci,
- w rodzinnych domach dziecka - 4 dzieci,
- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 8 dzieci.

Natomiast 1 dziecko opuściło pieczę zastępczą i powróciło pod opiekę rodziny biologicznej.

Cel szczegółowy 2

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	64
		Liczba osób w tych rodzinach (szt.)	234
		Liczba dzieci w tych rodzinach (szt.)	142
		Liczba asystentów rodziny (szt.)	3
2.	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji	Liczba udzielonych porad (szt.)	3.573
		Liczba udzielonych konsultacji (szt.)	1.821
3.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba osób korzystających z usług (szt.)	193 osoby oraz 12 osób – specjalistyczne usługi opiekuńcze
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	2.039
5.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny	Liczba realizowanych programów (szt.)	19
		Liczba rodzin objętych programami (szt.)	670
		Liczba dzieci objętych programami (szt.)	1.050
6.	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)	0
		Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	0
7.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)	7
		Liczba uczestników (szt.)	318
8.	Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog motywujący)	Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	109
		Liczba udzielonego wsparcia z podziałem na jego rodzaj (szt.)	dialog motywujący – 96 warsztaty – 1, elementy Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach - 47

Działanie 1. : *Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.*

W 2022 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie było zatrudnionych 3 asystentów rodziny. Asystenci rodziny objęli swoim wsparciem 64 rodziny niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo, w tym 234 osoby oraz 142 dzieci w tych rodzinach.

Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem ich dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej. Rodziny te zostały wytypowane przez pracowników socjalnych. Asystentów przydzielono tylko za zgodą rodzin wymagających tego wsparcia.

Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw rodzicielskich i życiowych wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Zadaniem asystenta rodziny jest także całościowe wspieranie rodziny, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny oraz poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności.

Praca asystenta koncentruje się na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci, aby nie doszło do sytuacji, w wyniku której koniecznym byłoby objęcie dzieci opieką zastępczą.

Rodziny objęte działaniami asystentów rodziny (zgodnie z indywidualnym planem działania), stopniowo poprawiają niekorzystną sytuację rodzinną, poprzez możliwość współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej, nabywają umiejętności radzenia sobie z trudnościami, kontroli nad własnym życiem oraz umiejętności egzekwowania swoich praw.

W 2022 roku została zakończona współpraca z 31 rodzinami, w tym:

- na wniosek klienta - 2 rodziny,
- brak współpracy – 14 rodzin,
- osiągnięcie celów – 8 rodzin,
- zmiana miejsca zamieszkania poza Gminę Miejską Iława – 7 rodzin.

Działanie 2: *Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji*

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Każda rodzina w zależności od zdiagnozowanych problemów i potrzeb otrzymuje odpowiednie wsparcie ze strony pracowników socjalnych, asystentów rodziny, czy psychologów. Może uzyskać również wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego w zakresie porady prawnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie zatrudnia następujących specjalistów:

- radca prawny – udzielił podopiecznym Ośrodka 295 porad, przyjmował interesantów w poniedziałki i czwartki. Większość spraw łączyła się z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym (wnioski o przyznanie alimentów, uchylenie alimentów, podwyższenie alimentów, ustalenie ojcostwa, konsultacje z dziedziny sprawowania władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej, w tym ustalania kontaktów z dziećmi

po wyroku rozwodowym jak i tych z dziećmi pozamałżeńskich, sprawy rozwodowe). Często klienci zwracali się z prośbą o tłumaczenie treści poszczególnych pism sądowych, terminów sądowych, apelacji. Część spraw dotyczyła postępowań odwoławczych od decyzji ZUS, czy też od orzeczeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

• psycholog – udzielał wsparcia dla dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach świetlicy środowiskowej MOPSIK i MKIS oraz ich rodziców i wychowawców świetlicy, a także dla rodzin, osób dorosłych będących podopiecznymi ośrodka oraz udzielał wsparcia pracownikom ośrodka poprzez:

- konsultacje rodzinne,
- konsultacje indywidualne,
- rozmowy wspierające,
- psychoedukację wychowawców,
- diagnozowanie sytuacji podopiecznych świetlicy środowiskowej w porozumieniu z wychowawcami i rodzicami dzieci,
- terapii indywidualnych dzieci i młodzieży,
- diagnozowanie stanu psychicznego i funkcjonowania osób skierowanych do domów pomocy społecznej, psychiatry, neurologa w celu dopełnienia diagnoz medycznych i wyznaczenia im kierunku pomocy,
- spotkania terapeutyczne,
- indywidualne spotkania z asystentami rodzin
- konsultacje indywidualne z pracownikami MOPS oraz ich podopiecznymi dotyczące problemów rodzinnych i zawodowych.

Łącznie w 2022 roku w ramach świadczenia pomocy psychologicznej odbyły się 142 spotkania. Pomocą psychologiczną objęto 34 rodzin, w tym 13 rodzin spotkaniami regularnymi.

Przedszkola Miejskie zatrudniały następujących specjalistów:

- pedagog,
- pedagog specjalny,
- psycholog,
- logopeda,
- rehabilitant,
- terapeuta zajęciowy,
- nauczyciel specjalista,
- nauczyciel terapeuta.

Ogółem udzielono 339 porad oraz 245 konsultacji.

Szkoły Podstawowe zatrudniały specjalistów takich jak:

- logopeda,
- psycholog,
- pedagog,
- pedagog specjalny,
- nauczyciel wspomagający,
- nauczyciel prowadzący zajęcia z zakresu rewalidacji logopedycznej,
- nauczyciel prowadzący rehabilitację ruchową,

- nauczyciel prowadzący integrację sensoryczną.
Ogółem udzielono 1.260 porad oraz 1.076 konsultacji.

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzieliło 417 porad, 178 konsultacji.

Były to między innymi:

- terapie psychologiczne, w tym terapie rodziny – 59 szt.
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w tym terapie pedagogiczne – 6,
- terapie logopedyczne, w tym surdologopedyczne – 57,
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 16,
- grupy wsparcia – 10,
- warsztaty umiejętności wychowawczych – 32.

Zatrudniono 15 specjalistów, którzy udzielili poradnictwa:

- psychologicznego,
- pedagogicznego,
- logopedycznego, w tym surdologopedycznego, neurologopedycznego,
- w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- surdotyflopedagogicznego,
- oligofrenopedagogicznego,
- terapii psychologicznej w tym psychoterapii oraz terapii rodzin,
- terapii metodą TSR (Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach),
- w zakresie integracji sensorycznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie udzieliło 322 porad i konsultacji.

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog,
- pedagog.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie udzielił 798 porad/spotkań.

Zatrudniono 5 specjalistów, którzy udzielili poradnictwa:

- psychologicznego dla osób dorosłych,
- psychologicznego dla dzieci,
- psychologicznego dla rodzin i dzieci,
- pedagogicznego.

Działanie 3: Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są formą wsparcia świadczoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie dla osób samotnych, starszych, chorych i niepełnosprawnych. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie świadczył usługi opiekuńcze **193 osobom**, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze - **12 osobom**.

Działanie 4: Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przyznawał pomoc finansową rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Pomoc ta była wypłacana w formie:

- zasiłków stałych (110 osób)
- okresowych (413 osób)
- celowych (558 rodzin)
- specjalnych zasiłków celowych (142 rodziny)

Realizowany był program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego objęto dożywianiem dzieci w przedszkolach i szkołach oraz wypłacano zasiłki celowe na zakup posiłku (żywności), a także przyznawano świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (paczki żywnościowe na Wielkanoc i Boże Narodzenie).

Ogółem świadczeniami z pomocy społecznej **objęto 2.039 rodzin, liczących 4.713 osób.**

Świadczenia rodzinne

W 2022 r. udzielono pomocy w formie:

- świadczeń rodzinnych – **2.192 rodzinom**,
- funduszu alimentacyjnego - **228 rodzinom**,
- świadczenia wychowawczego 500+ – **3.583 rodzinom.**

Stypendia szkolne

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku na wypłatę stypendiów wydatkowano kwotę 143.873,95 zł, w tym ze środków własnych gminy wypłacono kwotę 28.774,79 zł, a z dotacji 115.099,16 zł.

Na wypłatę stypendiów dla obywateli Ukrainy wydatkowano kwotę 8.469,76 zł. Były one w całości finansowane z Funduszu Pomocy.

W roku 2022 stypendia szkolne zostały wypłacone **128 uczniom** z 65 rodzin liczących 244 osoby. Obywatelom Ukrainy wypłacono stypendia szkolne dla **12 uczniów** z 8 rodzin, liczących 30 osób.

Usługi transportowe realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w formie:

- przewozu dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli – 45 osób,
- wyjazdów do szpitali, poradni specjalistycznych oraz na turnusy rehabilitacyjne:
 - samochodem Opel Vivaro – 4 wyjazdy, z których korzystało 11 osób z niepełnosprawnościami,
 - samochodem Renault Trafic – 4 wyjazdy, z których korzystało 11 osób z niepełnosprawnościami,
 - samochodem osobowym DeawooLanos – 20 wyjazdów, z których korzystały 4 osoby z niepełnosprawnościami.

Karta Dużej Rodziny

Od dnia 16 czerwca 2014 roku Gmina Miejska Iława realizuje program rządowy dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Zadanie to zostało przekazane do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Iławie.

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, które mogą zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Program ma zasięg ogólnokrajowy, zatem adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania. Beneficjentami są członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Dokumentem identyfikującym członków rodziny jest Karta Dużej Rodziny, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

W 2016 r. uchwałą Rady Miasta w Iławie nr XXII/206/16 z dnia 21.03.2016 r. został wprowadzony Program „Iławska Karta Dużej Rodziny”, adresowany do rodzin wielodzietnych, zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, którym przysługuje prawo posiadania KDR w rozumieniu ustawy.

W 2022 r. wydano 725 kart elektronicznych oraz 740 kart tradycyjnych. Liczba kart wydanych rodzicom - 119, liczba kart wydanych dla dzieci - 237, liczba kart wydanych dla rodzin składających się z wyłącznie z rodziców - 382.

Dożywianie dzieci

Wszystkiedzieci i młodzież wymagające wsparcia w formie dożywiania, zostały objęte tą formą pomocy (jeśli wyraziły zgodę). Dożywianiem w formie obiadów w szkole bądź posiłku w przedszkolu i internacie objętych było **344 dzieci i młodzieży**(135 – przedszkola, 209 – szkoły).Posiłki były finansowane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach tego Programu rodziny wymagające wsparcia otrzymały na Święta Wielkanocne (272 rodziny) i Bożego Narodzenia (275 rodzin) paczki z żywnością. Wydano łącznie 814 paczek na kwotę 185.185,00 zł

Wyszczególnienie	Lata		
	2020	2021	2022
Liczba dzieci/młodzieży dożywianych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	347	310	344
Liczba rodzin i osób w tych rodzinach, które otrzymały paczki z żywnością na Święta w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	358 rodzin (1.082 osób w rodzinach)	388 rodzin (970 osób w rodzinach)	368 rodzin (880 osób w rodzinach)

Bank Żywności

Liczba mieszkańców Iławy korzystających z żywności z Banku Żywności w ramach Podprogramu 2022 wyniosła **570 osób**. Wydano 15.036,60 kg artykułów żywnościowych na kwotę 83.478,69 zł oraz żywność dodatkową o wartości 2.456,86 zł.

Organizowanie wypoczynku:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:

W okresie wolnym od nauki Świetlica Środowiskowa MOSIK oraz Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej organizowały półkolonie i półzimowisko dla swoich wychowanków.

- Półzimowisko – w terminie od 24.01.2022 r. do 04.02.2022 r. dla 29 dzieci i młodzieży.

- Półkolonie letnie:

w terminie 01-12.08.2022 r. (I turnus) dla 29 dzieci i młodzieży,

w terminie 16-29.08.2022 r. (II turnus) dla 29 dzieci i młodzieży.

- Kolonie letnie w okresie od 23.07.2022 r. do 31.07.2022 r. ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iławie, które odbyły się w Milówce (Beskid Żywiecki) dla 25 dzieci.

- Wypoczynek letni ze środków Kuratorium Oświaty w Olsztynie dla dzieci i młodzieży korzystającej z pomocy MOPS w Iławie w terminie od 19.08.2022 r. do 28.08.2022 r. dla 10 uczniów szkół podstawowych. Kolonie odbywały się w miejscowości Rzucewo w województwie Pomorskie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło swoim wsparciem finansowym i rzeczowym 20 rodzin – podopiecznych TPD.

Działanie 5: Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny.

W 2022 roku realizowane były następujące programy z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie realizował następujące programy:

- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 był w 100% finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program zapewniał osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym oraz dzieciom do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowanie w życiu społecznym.

Cele Programu:

- a) wprowadzenie usługi asystenta,
- b) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia,
- c) przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność,
- d) umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych, czy też sportowych.

Usługi asystenta w szczególności polegały na pomocy asystenta w:

- a) wykonywaniu czynności dnia codziennego przez uczestnika programu
- b) wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce, np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.;
- c) wyjściu, powrocie lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne;
- d) zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
- e) załatwieniu spraw urzędowych;
- f) nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- g) korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.)
- h) zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprawdzaniu ich z niej.

W 2022 r. objęto wsparciem 74 osoby niepełnosprawne, w tym 55 osób z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności, 12 osób z orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 7 dzieci do lat 16.

Zrealizowanych zostało 37.440 godzin wsparcia. Na realizację Programu AONN w 2022 roku przyznane zostały środki w wysokości 1.683.918,00 zł. Z powyższej kwoty wykorzystano kwotę 1.532.986,31 zł.

- Program „Opieka wytchnieniowa”.

W 2022 r. Gmina Miejska Iława po raz czwarty przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa”. Realizatorem Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie. W 2022 r. usługi opieki wytchnieniowej zostały zlecone Spółdzielni Socjalnej „Horyzonty” i były realizowane w okresie od kwietnia do grudnia 2022 r.

Celem Programu było wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami posiadającymi:

a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1999 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Program zapewniał członkom rodzin lub opiekunom osób niepełnosprawnych czasowe odciążenie od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, zapewniał czas na odpoczynek i regenerację.

W 2022 r. wsparciem usługami opieki wytchnieniowej objęto 43 osoby, w tym 17 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 26 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowano 9.600 godzin usługi opieki wytchnieniowej, w tym: 3.560 godziny usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 6.040 godzin usługi

opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych osobom z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Usługa opieki wytchnieniowej świadczona była w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Do realizacji opieki wytchnieniowej zostało zatrudnionych 36 opiekunów.

Całkowity koszt usługi wyniósł 391.680,00 zł. Program został sfinansowany w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego.

- Program „Opieka wytchnieniowa” finansowany ze środków budżetu Gminy Miejskiej Iława.

Głównym celem Programu było wsparcie:

- osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym,
 - dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności posiadające łącznie wskazania w pkt. 7 i 8 orzeczenia,
 - członków rodzin lub opiekunów świadczących bezpośrednią opiekę nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności/orzeczenie równoważne lub dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem łącznie w pkt. 7 i 8 orzeczenia
- poprzez możliwość uzyskania:
- usługi opieki wytchnieniowej, w sytuacji nagłej lub w razie uzasadnionej potrzeby,
 - wsparcia specjalistycznego,
 - wsparcia społeczno-kulturalnego.

W programie pilotażowym „Opieka wytchnieniowa” finansowanego z budżetu Gminy Miejskiej Iława w 2022 roku udział wzięło 15 uczestników, w tym 7 dzieci.

Uczestnicy skorzystali z następującego wsparcia:

- 1) opieka wytchnieniowa – 5 rodzin,
- 2) opieka wytchnieniowa i rehabilitacja indywidualna – 1 rodzina:
- 3) wsparcie specjalistyczne – 9 osób, w tym:
 - fizjoterapia – 3 osoby z niepełnosprawnością:
 - zajęcia usprawniające na basenie – 2 osoby z niepełnosprawnością:
 - hipoterapia – 1 osoba z niepełnosprawnością:
 - zajęcia z logopedą - 1 osoba z niepełnosprawnością:
 - rehabilitacja ruchowa dla osoby z niepełnosprawnością oraz indywidualna terapia poprzez sztukę dla opiekuna – 1 rodzina:
 - zajęcia usprawniające na basenie oraz terapia behawioralna – 1 osoba z niepełnosprawnością:

Na realizację Programu pilotażowego „Opieka wytchnieniowa” wykorzystano środki z budżetu Gminy Miejskiej Iława w kwocie 40.657,43 zł.

Przedszkola Miejskie zrealizowały 9 programów. Swoim wsparciem objęto 455 rodzin i dzieci. Były to m.in.:

- „Przyjaciele Zippiego” – program zdrowia emocjonalnego,
- „Chronimy dzieci”,
- „Bezpieczeństwo w Internecie”

- „Nie pal przy mnie proszę”
- „Cyberprzemoc w sieci” dla 6 – latków,
- program wychowawczo-profilaktyczny,
- Szlachetna paczka.

Szkoły Podstawowe zrealizowały 6 programów. Swoim wsparciem objęto 63 rodziny, w tym 564 dzieci (Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych objął swoim programem wszystkich uczniów). Były to m.in.:

- szkolny program wychowawczo – profilaktyczny,
- „Szkoła Myślenia Pozytywnego”,
- „Chronimy Dzieci”,
- „Przystań Wspiera Ławskie Rodziny”,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły; elementy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Przystań wspiera Ławskie Rodziny, Program pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Jak nie zgubić siebie” – zajęcia na temat radzenia sobie z emocjami, depresją; „Wierzę w siebie” – budowanie pozytywnej samooceny na podstawie gry „Integro”, Projekt „Emocja”, „Trzymaj formę”, „Konferencja Asów Internetu” – bezpieczeństwo w sieci, „Owoce i warzywa w szkole” – promocja zdrowego stylu życia.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie realizował 1 program profilaktyczny z zakresu dysfunkcji rodziny, w ramach którego objął wsparciem 20 osób. Była to Szkoła dla rodziców.

Działanie 6: Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę.

W 2022 roku nie realizowano projektów wspierających rodzinę z uwagi na brak pozyskania środków finansowych na powyższe formy działania. Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ławie złożył wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Mama, Tata i ja” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wniosek spełnił kryteria formalne i uzyskał wymaganą liczbę punktów, lecz ze względu na niedostępność alokacji nie został wybrany do dofinansowania.

Działanie 7: Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ławie działa **Świetlica Środowiskowa „Mopsik”**, w zajęciach której uczestniczyło w I semestrze 29 dzieci oraz w II semestrze –

35 dzieci. Świetlica działa od poniedziałku do piątku zgodnie z przyjętym programem, który uwzględnia w szczególności:

- pomoc w nauce, odrabianiu lekcji,
- pomoc w nauce czytania, pisania, ćwiczeń z zakresu tabliczki mnożenia, dodawania o odejmowania
- zajęcia z psychologiem,
- terapia zajęciowa,
- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia tematyczne z dziećmi dotyczące uzależnień, zachowań agresywnych, dysfunkcji itp.
- zajęcia muzyczne i taneczne,
- zajęcia teatralne,
- zabawy ruchowe, gry zespołowe,
- gry i zabawy świetlicowe,
- dożywanie dzieci w formie podwieczorków, a w okresie ferii letnich i zimowych także z obiadów z MOPS Iława,
- organizację wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w formie kolonii.

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie. Klub prowadzi swoją działalność od poniedziałku do piątku dla młodzieży w wieku 13-18 lat. W okresie wolnym od nauki organizowane są półkolonie. Zadaniem Klubu jest pomoc w trudnych sytuacjach życiowych uczestników, przeciwdziałanie zjawiskom wyuczzonej bezradności i wykluczenia społecznego młodzieży oraz profilaktyka.

W 2022 r. w zajęciach Klubu udział wzięło 21 uczestników, z którymi prowadzono między innymi:

- wsparcie edukacyjne,
- stosowanie różnych form aktywizacji młodzieży – przeciwdziałanie wyuczzonej bezradności oraz niwelowanie deficytów emocjonalno-społecznych uczestników,
- zajęcia indywidualne mające na celu motywowanie uczestników do poprawy wyników w nauce, frekwencji szkolnej oraz zachowania,
- wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe),
- naukę zachowań asertywnych, umiejętności skutecznego odmawiania,
- podnoszenie umiejętności interpersonalnych oraz społecznych uczestników,
- profilaktykę uzależnień,
- profilaktykę innych zachowań ryzykownych (przemoc, cyberprzemoc itp.),
- profilaktyka Covid-19,
- prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej – zajęcia plastyczne, techniczne, artystyczne itp.,
- zajęcia tematyczne: dziennikarskie, fotograficzne, wokalnie-muzyczne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, teatralne, kulinarne, samoobrony, akrobatyczne, artystyczne itp.),
- praca z rodzinami uczestników MKIS,
- edukacja multimedialna, nieformalna,

- zajęcia pływackie i rekreacyjne na basenie,
- warsztaty gimnastyczne, akrobatyczne, taneczne, bębniarskie i perkusyjne, sportowego strzelectwa laserowego, artystyczne, fotograficzne, komputerowe, pierwszej pomocy,
- wycieczki,
- dożywianie uczestników w formie podwieczorków, a w okresie wakacji oraz ferii zimowych także w formie obiadów,
- zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem,
- wdrażanie programów z zakresu higieny osobistej,
- angażowanie uczestników zajęć do udziału w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie miasta oraz motywowanie do pracy wolontariackiej,
- dożywianie w formie podwieczorków,
- organizację wypoczynku letniego i zimowego młodzieży w formie kolonii letnich, półkolonii, półzimowiska.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie prowadzi Klub dla Dzieci „Junior” dla 22 uczestników.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Ilawie prowadzi 3 placówki wsparcia dziennego:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej - zajmują się rehabilitacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. Do WTZ uczęszcza 75 uczestników.
- Zespół Rehabilitacyjno – Terapeutyczny – zajmuje się diagnozą, terapią i rehabilitacją dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością od 3 do 24 roku życia. Swoim wsparciem obejmuje 40 osób.
- Punkt Wczesnej Interwencji – zajmuje się diagnozą, rehabilitacją i terapią dzieci z niepełnosprawnością oraz zagrożonych niepełnosprawnością od urodzenia do 3 roku życia. Swoim wsparciem obejmuje 100 dzieci.

Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA prowadzi Świetlicę "POLANKA" oraz Pracownię Plastyczną "POLANKA" dla 25 uczestników. Są to zajęcia świetlicowe, plastyczne, w ramach których organizowany jest czas wolny dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów poprzez rozwijanie pasji plastycznych, muzycznych.

Działanie 8: *Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog, motywujący).*

Nowatorskie metody pracy wpływają na wzrost jakości pracy socjalnej i pomocy rodzinie oraz dają możliwość realnej pomocy rodzinie przezywającej trudności. Pozwalają wpłynąć na lepsze przygotowanie do pracy pracowników socjalnych oraz pełniej wykorzystać ich merytoryczne i organizacyjne umiejętności.

W 2022 roku pracownicy socjalni objęli ww. wsparciem 109 rodzin, wobec których zastosowano następujące metody:

- dialog motywujący - 96
- warsztaty, których celem była nauka konstruktywnych form spędzania czasu w rodzinie - 1,
- elementy Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach - 47 rodzin. Terapia koncentruje się na realizacji celów klienta bez analizowania jego przeszłości oraz przyczyn aktualnej sytuacji życiowej. W podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniu podstawowym założeniem jest to, że klient posiada odpowiednie zasoby do osiągnięcia celu. Ten typ terapii skupia się na silnych stronach i zasobach, zamiast analizy deficytów i źródeł różnych problemów w historii klienta. Model terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach zakłada, że klient jest ekspertem od swojego życia i to właśnie on posiada niezbędne narzędzia, wiedzę, mocne strony i zasoby do uporania się z problemem i osiągnięcia celu.

Cel szczegółowy 3

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Liczba przeszkolonych specjalistów (szt.)	22
		Liczba szkoleń/kursów/warsztatów (szt.)	9
2.	Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (szt.)	44
		Liczba spotkań grup roboczych (szt.)	402
		Liczba instytucji zaangażowanych w pracę grup/zespołów (szt.)	25
		Liczba Niebieskich Kart	93

Działanie 1: *Kursy, szkolenia warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.*

W 2022 roku zostało przeszkolonych 22 specjalistów.

Tematyka szkoleń:

- Psychotraumatologia praktyczna.
- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej.
- Opieka wychowawcza.
- Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- Praca z osobą doświadczającą przemocy. Praca z osobą stosującą przemoc.
- Czy to na pewno autyzm? Diagnostyka różnicowa nieprawidłowości rozwojowych dzieci o podobnych objawach klinicznych.
- Trening umiejętności społecznych.

- Zaburzenia osobowości – formy terapii, leczenie.
- Opieka osób starszych i niepełnosprawnych.

Działanie 2: Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych.

Procedura "Niebieska Karta" to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z instytucji: ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, który w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje formularz "Niebieska Karta-A" pozostałym członkom zespołu lub grupy roboczej niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania. Na posiedzenie grupy roboczej lub zespołu interdyscyplinarnego, zaprasza się osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Na tym posiedzeniu dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej, wypełnia formularz "Niebieska Karta- C" oraz tworzony jest plan pomocy rodzinie/osobie doświadczającej przemocy. Wszystkie działania zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej są dokumentowane (poprzez formularze "Niebieska Karta" oraz w sposób ustalony przez członków zespołu i zapisany w regulaminie pracy zespołu). Ta dokumentacja jest przekazywana policji lub prokuraturze w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Na terenie Iławy, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa przy Ośrodku Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

Działania	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba założonych Niebieskich Kart	55	69	93
Liczba posiedzeń ZI	36	47	44
Liczba posiedzeń grup roboczych	86	191	402

W procedurę „Niebieska Karta” jest zaangażowanych **25 instytucji**, m.in.:

1. Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. placówki oświatowe,
5. służba zdrowia,
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przewyciężaniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, pracownik socjalny podejmuje działania interwencyjne, polegające na złożeniu wniosku do sądu o wgląd w sytuację dziecka. Pracownicy socjalni wspólnie z asystentami rodziny współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną zagrożoną kryzysem oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na bieżąco monitorowano sytuacje rodzin, w których założono „Niebieskie Karty”. Monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, policję, oświatę oraz służbę zdrowia zgodnie z opracowanym i przyjętym na posiedzeniu grupy roboczej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie planem działania. Czas prowadzenia monitoringu uzależniony był od bieżącej sytuacji w środowisku.

Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny współpracowali z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie, gdy dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej ze względu na niewydolność rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobiegania ich powstaniu.

Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobieganiu ich powstawaniu ściśle ze sobą współpracują.

Rodzaj działań:

- współpraca z Ośrodkiem Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Dzieciom,
- współpraca z sądem,
- współpraca z kuratorami sądowymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca ze Strażą Pożarną,
- współpraca z Sanepidem,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- współpraca z placówkami oświatowymi,

- współpraca z Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie,
- współpraca z PCK.

Współpraca poprzez:

- pomoc finansową,
- świadczenie rzeczowe
- spotkania indywidualne (poradnictwo specjalistyczne),
- warsztaty,
- konferencje,
- pikniki, imprezy integracyjne,
- udział w grupach roboczych,
- wsparcie dla rodzin adopcyjnych,
- wsparcie dla rodzin biologicznych,
- akcje charytatywne,
- zakładanie, prowadzenie i monitoring Niebieskiej Karty,
- wsparcie asystenta rodziny,
- imprezy sportowe, integracyjne

Wnioski i potrzeby

Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zatem niezbędne jest zintegrowane, wspólne działanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny.

Analizując działania podejmowane na terenie Gminy Miejskiej Iława w zakresie wspierania rodziny można stwierdzić, że działania te umożliwiły rodzinom korzystanie z różnorodnego wsparcia z zakresu pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Podejmowane były działania społeczno-kulturowe oraz sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzone były spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację. Funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Prowadzone było także wsparcie specjalistyczne.

Sytuacja rodzin cały czas była monitorowana przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie we współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Podejmowane były działania i formy wsparcia w celu wzmocnienia rodziny naturalnej i zmniejszenia ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

W latach następnych wskazana jest dalsza kontynuacja wsparcia rodzin oraz w miarę możliwości rozszerzenie działań w poszczególnych obszarach:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności kompleksowego wsparcia, przede wszystkim bezpłatny dostęp do specjalistów: psychologów, pedagogów, prawników oraz specjalistycznej opieki medycznej,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji,
- prowadzenie terapii małżeńskich i mediacji,

- dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego w celu tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju i zainteresowań dzieci i młodzieży,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodzin,
- sprawna wymiana informacji i zasad współpracy pomiędzy instytucjami,
- kształcenie i szkolenie kadry pracującej na rzecz rodzin.

Potrzeby poszczególnych instytucji:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:**
 - dalsza współpraca z instytucjami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin,
 - utworzenie zespołu specjalistów planujących pomoc rodzinom i dzieciom,
 - zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny,
 - zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - dalsza realizacja Iławskiej Karty Dużej Rodziny,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe), w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- **Iławskie Centrum Kultury:**
 - potrzeby finansowe,
 - brak sali pow. 220 miejsc do organizacji imprez integracyjnych,
 - doskonalenie zawodowe pracowników ICK.
- **Polskie Stowarzyszenia Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną:**
 - rozszerzenie wsparcia w ramach Punktu Wczesnej Interwencji - zwiększenie finansowania,
 - potrzeba wsparcia specjalistycznego dla dzieci powyżej 3 r.ż. (wsparcie terapeuty integracji sensorycznej, logopedy, neurologopedy, psychologa i innych w zależności od potrzeb pojawiających się dzieci),
 - konieczność prowadzenia szkoleń specjalistycznych dla rodziców i osób niepełnosprawnych intelektualnie z zakresu np. seksuologii itp.
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie:**
 - wsparcie specjalistów przy diagnozowaniu, rozwiązywaniu problemów rodzin.
- **Placówki oświatowe:**
 - Prelekcja: Doskonalenie umiejętności wychowawczych prowadzących do wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci,

- szkolenia dla pedagogów i nauczycieli w kwestii wczesnego rozpoznawania zagrożeń dziecka wywodzącego się z domu rodzinnego (zagrożenie patologią, znęcania psychicznego i fizycznego),
- metodyka prowadzenia rozmów, mediacji między skonfliktowanymi rodzicami lub pomoc psychologiczna dziecka, którego rodzice są w trakcie rozwodu,
- pomoc w zakresie współpracy z rodzicami z Ukrainy,
- zatrudnienie psychologa,
- większy dostęp do terapii rodzinnej, pomocy psychiatrycznej dzieci,
- szybszy i łatwiejszy dostęp do psychiatrii dziecięcego w ramach NFZ,
- wsparcie terapeutyczne i psychologiczne rodzin potrzebujących,
- wspomaganie rozwój kompetencji wychowawczych rodziców,
- pomoc w budowaniu prawidłowych relacji rodzica z dzieckiem.

- **Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji:**

- terapie małżeńskie, których Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nie może prowadzić,
- terapie rodziny.

- **Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA:**

- dofinansowanie działań dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- opłacanie instruktorów zajęć świetlicowych.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Iławie

Grażyna Kemska

Iława, dn. 10.03.2023 r.

